

21.9.2011

Vastaanottajat:

Metsäntutkimuslaitos
Metsähallitus

Esittäjät:

Luonto-Liitto ry
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
Greenpeace

**ASIA: VETOOMUS LAPINJÄRVEN TUTKIMUSMETSÄN HAKKUIDEN
LOPETTAMISEKSI JA LUONTOARVOJEN SUOJELEMISEKSI**

Vetoamme Metsähallitukseen ja Metsäntutkimuslaitokseen, että Lapinjärven tutkimusmetsässä pidättäydytään hakkuista kunnes alueen luontoarvot on kattavasti selvitetty ja selvityksen tulokset julkaistu. Alueella on erittäin korkeita luontoarvoja, erityisesti runsaslahopuustoisia kangasmetsiä, ja näkemyksemme mukaan alueen keskellä sijaitsevaa Ilveskallion luonnonsuojelualuetta (pinta-ala n. 15 ha) olisi syytä kiireesti ja tuntuvasti laajentaa. Suoraan suojelualueeseen rajautuen ja muuten alueen välittömässä läheisyydessä on suojelun arvoista valtionmetsää useita kymmeniä hehtaareja.

1. Yleiskuvaus alueesta

Alueen metsät ovat enimmäkseen melko tasaikäisiä ja aikanaan harvennettuja varttuneita ja vanhoja kuusi-, mänty- ja sekametsiä, lähinnä mustikkatyyppin ja lehtomaisia kankaita sekä joitakin melko pienialaisia puustoisia soita ja kallioita. Pienialaisia harventamattomiakin kuvioita löytyy. Enimmäkseen valtapuuna on kuusi, mutta monin paikoin seassa kasvaa erittäin runsaasti vanhoja koivuja. Paikoin myös järeää haapaa on runsaasti.

2. Luontoarvot

Suurin osa karttaliitteeseen (Liite 1) rajatuista metsistä edustaa METSO-ohjelman luonnontieteellisten valintaperusteiden mukaisia runsaslahopuustoisten kangasmetsien edustavuusluokkia I ja II.

Alueen luonnonsuojeluarvon kannalta olennaisin piirre on lahopuun suuri määrä. Joillakin hoidetummilla alueilla lahopuu on vielä vähäistä, mutta useilla kuvioilla kaikkia lahoasteita edustavaa kuusilahopuuta on jopa useita kymmeniä kuutioita hehtaarilla. Lisäksi pystyyn kuivuneita kuusia on hyvin runsaasti eli tulevaisuudessa lahopuun määrä kasvaa edelleen nopeasti. Myös koivulahopuuta löytyy ja siellä täällä muutamia järeitä haapalahopuitakin. Vanhojen koivujen suuri määrä ennakoii alueelle syntyvän tulevaisuudessa myös merkittäviä määriä järeää koivulahopuuta.

Suojelualan ulkopuolella on tavattu useita uhanalaisia ja vaatelaita metsälajeja. 2.9.2011 retkeilyllä havaittiin liito-oravan (*Pteromys volans*, VU) jälkiä ja yksi haapariippusammaleesiintymä (*Neckera pennata*, VU). Lisäksi alueella aiemmin retkeillyt Olli Manninen on tehnyt havaintoja

ainakin seuraavista alueellisesti uhanalaisista (=RT), silmälläpidettävistä (=NT) tai vanhan metsän indikaattoreiksi luokitelluista kääväkkäistä: peikonnaahka (*Crustoderma dryinum*, NT, RT), pohjanrypykkä (*Phlebia centrifuga*, NT), ruostekääpä (*Phellinus ferrugineofuscus*), rusokääpä (*Pycnoporellus fulgens*), punahäivekääpä (*Leptoporus mollis*), kermakarakääpä (*Steccherinum luteoalbum*), aarnikääpä (*Phellinus nigrolimitatus*), oravuotikka (*Asterodon ferruginosus*), riukukääpä (*Phellinus viticola*) sekä lisäksi ryväsjäkäälä (*Hertelidea botryosa*, NT).

3 Hakkuut uhkaavat alueen luontoarvoja

Ilveskallion luonnonsuojelualueen läheisyydessä havaittiin hakkuita, jotka oli suoritettu 2.9.-17.9.2011 välisenä aikana. Hakattu kuvio sijaitsee Baklobergetin pohjoispuolella itä-länsi-suuntaisen tien varressa. Kuvio oli samaa yhtenäistä vanhan metsän aluetta Ilveskallion luonnonsuojelualueen kanssa. Kuviolla kasvoi erittäin runsaslahopuustoista varttunutta-vanhaa kuusimetsää, joka täytti METSO-ohjelman luonnontieteellisten valintaperusteiden mukaan vähintään luokan II runsaslahopuustoisten kangasmetsien kriteerit. Hakatululta kuviolta on aiemmin havaittu useita vanhan metsän indikaattorilajeja: runsaasti ruostekääpää ja riukukääpää sekä lisäksi ainakin aarnikääpä, peikonnaahka ja oravuotikka (havainnot: Olli Manninen).

4. Perustelut luontoarvojen turvaamiselle

Valtioneuvoston METSO II –periaatepäätöksessä edellytetään, että Metsähallitus tekee Metsäntutkimuslaitokselta MH:n hallintaan siirretyille alueille alue-ekologiset suunnitelmat ja inventoi alueiden luontoarvot sekä selvittää alueilta METSO-toimintaohjelmaan soveltuvat kohteet. Alue-ekologiset tarkastelut on Metsähallituksesta saadun tiedon mukaan tehty, mutta tuloksia ei ole julkaistu. METSO-ohjelmaan soveltuvien kohteiden selvittämisestä ei ole annettu Metsähallituksesta tietoa. Alueella äskettäin tehdyistä hakkuista päätellen selvitykset ovat olleet riittämättömiä alueiden poikkeuksellisten luontoarvojen turvaamiseksi.

Etelä-Suomen uhanalaisen metsäluonnon suojelussa kiireellisintä on turvata olemassa olevat, uhattua lajistoa yhä elättävät ydinalueet ja laajentaa pienialaisia suojelualueita, joilla lajiston säilyminen on epävarmaa. Tällä Lapinjärven entisellä Metlan alueella yhdistyvät nämä molemmat mahdollisuudet. Lapinjärvi sijaitsee Uudellamaalla, jolla metsämaan suojeluprosentti on 2,9 % (lähde: <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=351973&lan=FI>). Koko eteläboreaalisen kasvillisuusvyöhykkeen, johon Lapinjärvikin kuuluu, suojeluprosentti on vain 0,8% (lähde: <http://www.luonnontila.fi/fi/indikaattorit/metsat/me19-metsien-suojeluaste>). Nykyisessä metsiensuojelutilanteessa tässä kuvatun kaltaisten metsien hakkaaminen valtionmaalla, suojelualueen välittömässä läheisyydessä on kestäväntöntä politiikkaa.

Näkemyksemme mukaan juuri tämän kaltaisten metsien suojelu olisi kustannustehokkain tapa edistää metsien suojelua Etelä-Suomessa: luontoarvot ovat merkittäviä jo valmiiksi, alue sijaitsee olemassa olevan pienen suojelualueen välittömässä läheisyydessä ja alue on valmiiksi valtion omistuksessa. Myös hallitusohjelmassa on linjattu, että metsiensuojelua täydennetään 20 000 suojeluhehtaarilla valtion ja muiden yhteisöjen mailta. Lapinjärvellä ja muilla Metsäntutkimuslaitokselta Metsähallitukselle siirtyneillä alueille olisi hyvä mahdollisuus toteuttaa tätä tavoitetta.

Vaikka tutkimustoiminta on tärkeää ja Lapinjärven tutkimusmetsä on päätetty Metlan maiden hallinnan siirron yhteydessä säilyttää tutkimuskäytössä, tätä ei voi mielestämme käyttää perusteena

merkittävien luontoarvojen hävittämiseen. Suomi on sitoutunut pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden vähenemisen vuoteen 2020 mennessä. Perustuslainkin mukaan vastuu luonnon monimuotoisuudesta kuuluu kaikille, eikä tutkimustoiminta voi olla tässä suhteessa poikkeus. Uudistushakkuuta vaativat tutkimukset on voitava suunnata sellaisille kohteille, joilla ne eivät tuhoa arvokkaita luontokohteita.

5. Vetoamus

Yllä esitetyistä syistä vetoamme Metsähallitukseen ja Metsäntutkimuslaitokseen, että Lapinjärven tutkimusmetsän hakkuut keskeytetään, kunnes alueen luontoarvot on selvitetty perusteellisesti ja sopivat alueet liitetty Ilveskallion suojelualueeseen luonnonsuojelualueiksi.

Samoin vetoamme, että kaikkien entisten Metsäntutkimuslaitoksen maiden METSO-ohjelmaan soveltuvat kohteet selvitetään ennen alueiden hakkuusuunnitelmien toteuttamista ja näiden alueiden suojelu toteutetaan osana hallitusohjelman mukaista valtion maiden lisäsuojelua.

Pyydämme vetoomukseemme kirjallista vastausta seuraavaan osoitteeseen: Luonto Liitto, Lauri Kajander, Annankatu 26 A 5.krs, 00100 Helsinki tai vaihtoehtoisesti sähköpostilla osoitteeseen lauri.kajander@luontoliitto.fi.

Helsingissä 21.9.2011,

Leo Stranius, pääsihteeri
Luonto-Liitto ry

Risto Sulkava, puheenjohtaja
Suomen luonnonsuojeluliitto ry

Sini Harkki, metsäkampanjavastaava
Greenpeace

Lisätietoja:

Lauri Kajander, metsävastaava, Luonto-Liitto, p. 045 117 9610, lauri.kajander@luontoliitto.fi

LIITTEET:

Liite 1. Karttarajaus arvokkaista alueista
Liite 2. Kuvia alueelta

JAKELU:

Metsähallitus:

Ympäristöpäällikkö Antti Otsamo

Aluejohtaja Heikki Savolainen

Tiimiesimies Arto Kinnunen

Päällikkö, luonnonsuojelu, Aimo Saano

Vastaava suojelubiologi Panu Kuokkanen

Suojelubiologi Antti Below

Suojelubiologi Kimmo Kolehmainen

Metsäntutkimuslaitos:

Metsätalousinsinööri Markku Rantala

Aluejohtaja Jari Varjo

Suunnittelumetsänhoitaja Jyrki Koivuniemi

Ympäristöministeriö:

Ympäristöministeri Ville Niinistö

Luonnonsuojelujohtaja Ilkka Heikkinen

Ympäristöneuvos Mikko Kuusinen